

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

ДО
ДОЦ. АТАНАС СЛАВОВ
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ДОКЛАД
от
ЮЛИЯ КОВАЧЕВА – ЗАМЕСТНИК - МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ОТНОСНО: *Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Предлагам на Вашето внимание проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, със следните мотиви:

I. Причини, които налагат приемането на предложени подзаконов нормативен акт.

Необходимостта от предлаганите изменения и допълнения може да се обобщи в следните основни насоки:

1. Изменения и допълнения във връзка със Закона за изменение и допълнение на Търговския закон (обн., ДВ, бр. 66 от 2023 г.), с който се създава уредба на нов вид търговско дружество – дружество с променлив капитал, и се допълва регламентацията относно подлежащите на обявяване актове в производствата по несъстоятелност и стабилизация. Новите разпоредби в Търговския закон предвиждат вписване на обстоятелства и обявяване на актове в

търговския регистър, поради което е налице необходимост подзаконовата рамка да бъде допълнена, което налага и съответните промени в Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, издадена от министъра на правосъдието.

2. Изменения и допълнения във връзка с въведените със Закона за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 60 от 2023 г.) и Закона за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 84 от 2023 г.) нови изисквания към подлежащите на вписване информация и данни за действителните собственици на лицата, вписани в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Налице е необходимост подзаконовата рамка да бъде допълнена, което налага съответните промени в Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, издадена от министъра на правосъдието.

3. Редакционни уточнения и изменения на действащи текстове от Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел с оглед на привеждането им в съответствие с актуалната нормативна уредба от по-висока степен, относима към дейността по водене и съхраняване на търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

II. Целите, които се поставят с предлагания акт.

Както се отбеляза по-горе, с приетите промени в Търговския закон (обн., ДВ, бр. 66 от 2023 г.) се въведе уредба на нов вид търговско дружество – дружество с променлив капитал, и се допълни регламентацията относно подлежащите на обявяване актове в производствата по несъстоятелност и стабилизация, а с приетите изменения и допълнения на Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 60 и 84 от 2023 г.) се въвеждат нови изисквания към подлежащите на вписване данни за действителните собственици на лицата, вписани в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Целта на предлаганите промени е да се осигури както практическо приложение на въведените в Търговския закон и в Закона за мерките срещу изпирането на пари нови разпоредби, така и да се постигне съответствие с действащата нормативна уредба от по-висока степен, относима към дейността по водене и съхраняване на търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и по-конкретно:

- да се уреди възможността за вписване в търговския регистър на нов вид търговско дружество – дружество с променлив капитал, както и обявяване на нови актове в производствата по несъстоятелност и стабилизация;

- да се въведат и новите изисквания към подлежащите на вписване данни за действителните собственици на лицата, вписани в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел в съответствие с приетите изменения в Закона за мерките срещу изпирането на пари, както и с други изисквания, въведени с норми в законодателството на Република България.

III. Конкретните изменения и допълнения в структурата и текстовете на Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (Наредбата), които се предлагат, са както следва:

1. Изменения и допълнения във връзка със Закона за изменение и допълнение на Търговския закон (обн., ДВ, бр. 66 от 2023 г.):

С предложените изменения и допълнения в чл. 6, 61, 66 и 67 и със създаването на чл. 33ч и 33ш в Наредбата се предлага утвърждаване на образец на заявление за вписване на обстоятелства относно дружеството с променлив капитал, регламентира се нов раздел – „Заявление за вписване на обстоятелства относно дружество с променлив капитал“, където се определят необходимите документи за извършване на вписване на обстоятелства и обявяване на актове (както при първоначалната регистрация, така и при вписване на промени за дружеството с променлив капитал).

Предлага се въвеждане на нов вид заявление по образец съгласно приложение № А19 – за вписване на обстоятелства относно дружество с променлив капитал.

По този начин се осигурява практическото приложение на новата регламентация относно регистрация на дружеството с променлив капитал в търговския регистър.

В чл. 55, ал. 3 от Наредбата документите, които се прилагат при вписване на преобразуване чрез промяна на правната форма, са допълнени с нова т. 11 – декларация от управителния орган за съответствие с изискванията на чл. 260а, ал. 3 от Търговския закон, когато новоучреденото дружество е дружество с променлив капитал.

В чл. 61 е предложено допълнение на подлежащите на обявяване актове, които се представят за обявяване със заявление по образец съгласно приложение № Г1, с нов вид акт – „Покана за свикване на общо събрание на съдружниците в дружество с променлив капитал“. Съответно информацията в част „Вписани обстоятелства“ в чл. 66 и в група „Основни обстоятелства“ в чл. 67 от Наредбата е предложено допълнение за съответните раздели и полета, съдържащи обстоятелства, относими към дружеството с променлив капитал.

С предложените изменения в чл. 61, ал. 1 и 2 от Наредбата се въвеждат новите видове актове, подлежащи на обявяване в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, съобразно приетите изменения на Търговския закон в частта относно производствата по несъстоятелност и стабилизация.

Новите видове актове за обявяване са, както следва:

- Съобщение по чл. 679, ал. 2 от Търговския закон за разглеждане на искане за отмяна на решение на събрание на кредиторите по съдебен ред;

- Определение на съда по чл. 629б, ал. 1 от Търговския закон, с което се определя сумата, която трябва да бъде предплатена в срок от всяко заинтересовано лице, за да бъде открито производство по несъстоятелност;

- Определение на съда по чл. 638, ал. 2 от Търговския закон, с което се отказва или разрешава продължаване на индивидуалното принудително изпълнение;

- Жалба срещу определението на съда по чл. 638, ал. 2 от Търговския закон, с което се отказва или разрешава продължаване на индивидуалното принудително изпълнение;

- Определение на окръжния съд за недопускане на плана за оздравяване на предприятието до разглеждане;

- Определение на въззивния съд, с което се потвърждава определението за недопускане на плана за оздравяване на предприятието до разглеждане;
- Съдебно решение за отхвърляне на молбата за откриване на производство по несъстоятелност;
- Определение на съда за одобряване на плана за осребряване;
- Съобщение за постъпила въззивна жалба срещу постановените от окръжните съдилища решения в производството по несъстоятелност;
- Съобщение за постъпила касационна жалба срещу постановените от въззивните съдилища решения в производството по несъстоятелност;
- Решение на съда по чл. 760з, ал. 1 от Търговския закон.

Във връзка с приложението на чл. 7а от Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги е предложено да се въведе и декларацията по цитираната разпоредба.

2. Изменения и допълнения във връзка със Закона за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 60 от 14 юли 2023 г.) и Закона за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 84 от 6 октомври 2023 г.) относно въведени нови изисквания към подлежащите на вписване данни за действителните собственици на търговците и юридическите лица с нестопанска цел:

В чл. 50а, ал. 2 е предложено допълнение в частта на документите, които се прилагат към заявлението в зависимост от заявените за вписване обстоятелства. В съответствие с новото изискване на чл. 63, ал. 5 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 60 от 2023 г.) с чл. 50а, ал. 2, т. 2 от проекта на Наредба е предвидено към заявлението за вписване на обстоятелства относно действителни собственици да се прилагат и „документи, от които може да бъде установено, че физическите лица, посочени за действителни собственици, попадат в обхвата на съответните дефиниции по § 2 от допълнителните разпоредби на Закона за мерките срещу изпирането на пари“.

В глава трета се предлага създаване на нов Раздел V „Уведомление за несъответствие по чл. 63а от Закона за мерките срещу изпиране на пари“, като се въвеждат допълващи разпоредби, осигуряващи приложението на съответстващите нови изисквания на Закона за мерките срещу изпиране на пари. С предложените чл. 99а и 99б от проекта на Наредба се регламентира уведомяването относно несъответствие по чл. 63а от Закона за мерките срещу изпиране на пари, в т.ч. подаване на уведомлението, длъжната проверка от страна на длъжностно лице по регистрацията, възможните действия в резултат на проверката – вписване и изпращане на уведомително писмо до съответното юридическо лице или друго правно образувание, или прекратяване на производството.

В чл. 66, ал. 3, т. 8а, б. „ж“ от проекта на Наредба информацията в част „Вписани обстоятелства“, раздел „Действителни собственици“, който обединява полета, съдържащи подлежащи на вписване в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел обстоятелства по чл. 63, ал. 1 и 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари, е предложено допълнение на нова група „Уведомление за несъответствие по чл. 63а от Закона за мерките срещу изпирането на пари“. Съответно в чл. 67, ал. 52 от проекта на Наредба се

предлага допълнение, което пояснява какво се вписва в съответното поле при наличие на уведомление за несъответствие по чл. 63а от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Уведомлението за несъответствие по чл. 63а от Закона за мерките срещу изпирането на пари е включено към документите, които се подават на хартиен носител или по електронен път в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, като в тази връзка се предлага изменение на наименованието на раздел II от глава трета, а именно: „Подаване на заявления, жалби, и искания, уведомления за несъответствие по чл. 63а от Закона за мерките срещу изпирането на пари и приемане на актове на съда, държавни органи и лица, упражняващи публични функции“.

В чл. 87 е предложено допълнение, с което правилата за подаване на заявление и приложения към него ще се прилагат и при подаване на уведомление за несъответствие по чл. 63а от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

В чл. 90 е предложено допълнение, съгласно което подадените уведомления за несъответствие по чл. 63а от Закона за мерките срещу изпирането на пари се разглеждат от длъжностно лице по регистрацията по реда на постъпването им, както и че същите се разпределят за разглеждане от длъжностните лица незабавно.

Във връзка с последните изменения на Закона за мерките срещу изпирането на пари в чл. 67, ал. 50 и 51 се предлага допълване на подлежащата на вписване информация в поле 550 „Действителни собственици - физически лица“ с вида и обема на притежаваните права от действителните собственици и в поле 550а „Лице за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари“ с адрес за кореспонденция на територията на Република България на лицето за контакт.

3. Редакционни уточнения и изменения на настоящи текстове от Наредбата, с оглед привеждането им в съответствие с действащата нормативна уредба от по-висока степен, относима към дейността по водене и съхраняване на търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

С Решение № 15844 от 18.12.2018 г. на Върховния административен съд, обнародвано в ДВ, бр. 41 от 2019 г., в сила от 21 май 2019 г., е отменена разпоредбата на чл. 18, ал. 1 от Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа (ПЛЗПДДК), съгласно която Министерството на външните работи поддържа списък на физическите лица, които извършват преводи на документи и други книжа от български на чужд език и от чужд на български език на територията на Република България, когато тези документи са легализирани по реда, посочен в глава втора на този правилник, удостоверени по реда на Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове или освободени от изискванията за легализация. В съответствие с посоченото изменение на ПЛЗПДДК е предложена редакция на чл. 7, ал. 3 от Наредбата, като отпада изискването преводът на български език да бъде извършен от преводач, включен в списъка на Министерството на външните работи.

С предложеното допълнение в чл. 15, ал. 3, т. 5, чл. 18, ал. 3, т. 5 и чл. 27, ал. 3, т. 5 се синхронизират изискванията към документите, които следва да се прилагат към заявление за първоначална регистрация и към заявление за вписване на промени в обстоятелства за събирателни дружества, командитни дружества и командитни дружества с акции. Предвидено

е при заявяване на промени за посочените дружества да се прилага документ, установяващ съществуването на юридическо лице – съдружник, и документ, удостоверяващ лицата, които го представляват по националния му закон (само за юридическо лице – съдружник, което не е учредено по българското право, или юридическо лице – съдружник, което не е вписано в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел), аналогично на предвиденото към момента изискване при учредяването им.

Считано от 5 май 2020 г. е отменен Правилникът за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала и в тази връзка се предлага редакция на чл. 20, т. 1, б. „е“, чл. 21, ал. 3, т. 8, чл. 23, т. 1, б. „м“ и „н“, чл. 24, ал. 3, т. 7 и 8 от Наредбата, като препратката се адресира към съответстващите разпоредби от Закона за публичните предприятия (обн., ДВ, бр. 79 от 2019 г.; посл. изм., ДВ, бр. 84 от 2023 г.). Във връзка с посочената промяна е предложено и допълнение в чл. 33б и 33в от Наредбата, с което се предвижда прилагане на декларация за съответствие с изискванията на чл. 20 от Закона за публичните предприятия при вписване на обстоятелства относно лицето, представляващо търговец – публично предприятие.

С изменението на чл. 264 от ДОПК, което влиза в сила от 3 май 2024 г., е предвидено при включването на недвижими имоти или вещни права върху недвижими имоти като непарични вноски в капитала на търговски дружества, при вписването на особен залог и при прехвърляне на собствеността върху моторни превозни средства да отпадне изискването за представяне на писмена декларация от прехвърлителя или учредителя, съответно залогодателя, че няма непогасени подлежащи на принудително изпълнение задължения за данъци, мита и задължителни осигурителни вноски. Съгласно новата редакция на разпоредбата прехвърлянето или учредяването на вещни права върху недвижими имоти или наследствени права, включващи недвижими имоти, включването на недвижими имоти или вещни права върху недвижими имоти като непарични вноски в капитала на търговски дружества, вписването на ипотека или особен залог и прехвърляне на собствеността върху моторни превозни средства се допуска след проверка, извършена от нотариуса или съдията по вписванията, по електронен път в Националната агенция за приходите, в резултат на която се установи, че прехвърлителят или учредителят на вещни права, съответно ипотекарният длъжник или залогодателят, няма непогасени, подлежащи на принудително изпълнение публични задължения.

С оглед на посоченото изменение е предложена редакция в съответните текстове от Наредбата, в резултат на която отпада изискването за представяне на декларацията по чл. 264 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (при вписване на непарична вноска с предмет вещно право върху недвижим имот или моторно превозно средство, както и при вписване на особен залог на дружествен дял или на търговско предприятие). Съгласно предвидената нова ал. 5 на чл. 91 извършване на непарична вноска с предмет вещно право върху недвижим имот или моторно превозно средство, както и при вписване на обстоятелства относно залог на дружествен дял и залог на търговско предприятие, длъжностното лице по регистрация има право за служебни цели да извършва проверка по електронен път в Националната агенция за приходите за установяване, че прехвърлителят или учредителят на вещни права, съответно залогодателят, няма непогасени, подлежащи на принудително изпълнение публични задължения.

С цел допълване на документите, от които следва да се установяват изискванията на чл. 27, ал. 2 от Закона за кооперациите при вписване на обстоятелства относно членове на контролния съвет на кооперация, в чл. 30, ал. 3, т. 6 е добавено изискване за представяне на декларации от членовете на контролния съвет, че не заемат или не са заемали през предходната година материалноотговорна или отчетническа длъжност в кооперацията или не са били членове на управителния съвет.

Разпоредбите относно изискуемите документи при вписване на залог на дружествен дял и залог на търговско предприятие, както и при вписване на преобразуване на дружество с учредени залози, са допълнени в съответствие с изискванията на Закона за особените залози. Целта е преодоляване на неясноти и празноти, свързани с приложението на конкретни разпоредби, уеднаквяване на терминологията, яснота и улеснение за потребителите, постигане на единство и непротиворечивост на уредбата.

Предложените редакции на чл. 20, 21, 23, 24, 26 и 27 са свързани с последните изменения на Търговски закон, с които изискванията към управител на дружество с ограничена отговорност и към членовете на органите на управление в акционерно дружество и командитно дружество с акции се уредиха в чл. 141, ал. 8 и 9 от същия.

За повече яснота са предложени редакционни уточнения в текстовете на чл. 34, 35, чл. 67, ал. 11 и ал. 45, т. 5 от Наредбата.

В глава седма, раздел I, който урежда производството по назначаване на вещи лица за оценка на непарична вноска в капитала на търговски дружества, е въведен актуален размер на възнагражденията на вещите лица, аналогично на посочения размер в Наредба № Н-1 от 2023 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица (обн., ДВ, бр. 18 от 2023 г.). С предложените изменения и допълнения на чл. 124, ал. 3, чл. 131, ал. 1 и с предложението за създаване на чл. 131а от Наредбата е детайлизирана уредбата на производството по назначаване на вещи лица, като за повече яснота и улеснение на потребителите са въведени възможните основания за прекратяване на производството по акта за назначаване на вещи лица и възстановяване на размера на внесения депозит.

С предложените изменения на образците на заявленията, които са приложения към чл. 6, ал. 1, се постига синхрон с предложените изменения и допълнения в Наредбата, актуализира се номенклатурата на документите, които следва да се прилагат към съответното заявление, като по този начин се улесняват заявителите при ползване на предоставяните от ТРРЮЛНЦ услуги.

В преходните и заключителните разпоредби се предвижда измененията и допълненията в Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел да влязат в сила в съответствие с разпоредбите на Закона за мерките срещу изпирането на пари, Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и с оглед осигуряване на техническа възможност за прилагане на промените в Търговския закон.

IV. Очакваните резултати от прилагането на нормативния акт, включително финансовите, ако има такива.

С издаването на предложените промени на Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се очакват следните резултати:

- синхронизация на подзаконовия нормативен акт с въведените изменения и допълнения в Търговския закон (обн., ДВ, бр. 66 от 2023 г.) и Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 60 и 84 от 2023 г.) нови разпоредби, относими към дейността по водене и съхраняване на търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;

- осигуряване на възможността за вписване в търговския регистър на обстоятелства относно нов вид търговско дружество – дружество с променлив капитал;

- практическо приложение на изискванията на Търговския закон за обявяване в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на нови актове в производството по несъстоятелност и стабилизация;

- въвеждане на новите положения на Закона за мерките за изпиране на пари, приети във връзка с мерките за борба с изпирането на пари, заложи в Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването към Валутния механизъм II (ERM II), Плана за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска от изпирането на пари и финансиране на тероризма, и препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа (MONEYVAL/Комитета MONEYVAL) и постигане на пълно съответствие на българското превантивно законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и с изискванията на Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на директиви 2009/138/ЕО и 2013/36/ЕС (ОВ, L 156/43 от 19 юни 2018 г.), така и със стандартите на FATF;

- осигуряване на практическо приложение на други изисквания, въведени с норми в законодателството на Република България, относими към дейността по водене и съхраняване на търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

V. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба.

Предложеният проект на нормативен акт няма да окаже финансово въздействие върху държавния бюджет. За прилагането на новата правна уредба няма да бъдат необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания, които да бъдат одобрени по бюджета на Министерството на правосъдието.

VI. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Проектът на постановление не съдържа разпоредби, въвеждащи норми на правото на Европейския съюз в българското законодателство, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право.

С оглед на гореизложеното предлагам на основание 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел да бъде публикуван на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации, като на заинтересованите лица се предостави 30-дневен срок за предложения и становища по проекта.

В съответствие с чл. 7з, ал. 1 от Закона за електронното управление, проектът на наредбата и настоящия доклад, следва да бъде изпратен за предварително съгласуване с министъра на електронното управление.

Приложение:

1. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.
2. Проект на писмо до министъра на електронното управление.

С УВАЖЕНИЕ:

**ЮЛИЯ КОВАЧЕВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР
НА ПРАВОСЪДИЕТО**